

Informace ze zdravotnictví Jihočeského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

České Budějovice
24.9.2004

14

Chirurgická péče - činnost oboru v Jihočeském kraji v roce 2003

(chirurgie, neurochirurgie, plastická chirurgie, kardiochirurgie, traumatologie, cévní chirurgie, ortopedie)

Surgical Care - Activity in Branch in the Jihočeský Region in 2003

(surgery, neurosurgery, plastic surgery, cardio-surgery, traumatology, venous surgery, orthopaedics)

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o chirurgické péči v Jihočeském kraji za rok 2003 obsahuje údaje o ambulantní péči z oblasti sítě zdravotnických zařízení, personálního zajištění, činnosti včetně úrazovosti a také základní ukazatele lůžkové péče nemocnic. Údaje jsou členěny dle druhu zdravotnického zařízení, území a dle jednotlivých oborů.

Summary

Information on health service activity in the branches of surgery in Jihočeský region in 2003 contains data about out patient care from area of health service network, personnel capacity, activity including statistics of injuries, and also basic indicators of in-patient care in hospitals. Data are presented by type of health establishment, territory and by particular branches of surgery.

Podkladem pro zpracování dat o činnosti v oboru chirurgie byly roční výkazy za rok 2003 A (MZ) 1-01 o činnosti zdravotnických zařízení pro chirurgické obory. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování v České republice uveřejněného ve Sbírce zákonů ČR formou vyhlášky č. 470/2002 Sb. a její samostatné přílohy č.2, částka 163 ze dne 19.listopadu 2002. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Pro výpočet relací na obyvatelstvo byly použity údaje z ČSÚ.

Do chirurgického oboru patří chirurgie, neurochirurgie, plastická chirurgie, kardiochirurgie, traumatologie, cévní chirurgie, ortopedie, hrudní chirurgie, dětská chirurgie a léčba popálenin. Poslední tři jmenované obory nejsou v Jihočeském kraji zastoupeny. Roční výkaz o činnosti vyplňuje každé ambulantní pracoviště výše jmenovaných oborů, včetně ambulantních částí nemocnic bez ohledu na zřizovatele. Data z těchto výkazů poskytují základní informace o činnosti jednotlivých oborů a umožňují kvantifikovat potřeby při zajišťování zdravotní péče a zároveň vypovídají o zdravotním stavu obyvatelstva. Návratnost výkazů byla 98 % (z 86 ZZ 2 neodevzdala výkaz, a to z oboru chirurgie a ortopedie).

V následujícím textu porovnáváme zpracované hodnoty z ročních výkazů za rok 2003 s příslušnými hodnotami získanými ze zpracování z roku 2002. Na místech, kde jsou uváděné termíny lékařů, střední zdravotnický personál nebo jejich počty, se jedná o přepočtené počty (úvazky) příslušných pracovníků včetně smluvních.

Ambulantní péče

V roce 2003 zabezpečovalo péči v Jihočeském kraji 41 chirurgických ambulancí (včetně 3 ambulancí cévní chirurgie, které jsou v okresech J. Hradec a Tábor), 1 neurochirurgická (Č. Budějovice), 8 plastické chirurgie (Č. Budějovice, J. Hradec, Tábor), 1 kardiochirurgická (Č. Budějovice), 2 traumatologické (Č. Budějovice, Prachatice) a 32 ortopedických ambulancí. Celkově došlo k poklesu v těchto ambulancích o 4,9 lékaře (tj. 4,7 %) a 3,12 SZP (tj. 2,1 %).

Ošetření-vyšetření

Ze všech shora jmenovaných oborů nejvíce ošetření poskytly chirurgické ambulance 58,3 % (v tom 4,2 % cévní chirurgie) a ortopedie 33 %. Na zbývající chirurgické obory připadlo 8,6 % (z toho 0,7 % na neurochirurgii, 1,8 % na plastickou chirurgii, 1 % na kardiochirurgii a 5,1 % na traumatologii). Podobné rozložení počtu ošetření můžeme pozorovat i v České republice.

V celkovém počtu ošetření došlo v kraji k nepatrnému poklesu o 0,2 %. Co se týče jednotlivých oborů, pokles ošetření zaznamenala zejména plastická chirurgie o 20 %. Naopak nárůst o 50,5 % vykazuje cévní chirurgie, kde přibylo jedno zařízení a kardiochirurgie (77,4 %), která vznikla v roce 2002 a postupně rozšiřuje svou činnost. Z hlediska okresů se nejvíce na počtu ošetření podílí okres České Budějovice (31,7 %), což je ovlivněno mimo jiné tím, že jsou zde specializované obory neurochirurgie a kardiochirurgie, které v ostatních okresech zastoupeny nejsou.

První ošetření se podílejí na celku 46,6 % (nárůst o 3,7 %), konsiliární vyšetření 5 % (nárůst o 8,1 %) a zbývajících 48,4 % tvoří kontrolní ošetření, která zaznamenala pokles o 4,3 %. Z celkového počtu prvních ošetření bylo 40,4 % provedeno pro úraz.

Úrazy

Negativním jevem je zvýšení celkového počtu úrazů o 3,7 % (u dětí o 2,5 %). Zlomeniny tvořily 66,2 % z úrazů u dospělých (nárůst o 7,4%) a 33,8 % u dětí (nárůst o 1,3 %).

Smutnou skutečností je zvyšující se počet dopravních nehod v naší republice, což se projevilo v tom, že k největšímu nárůstu došlo právě u kategorie dopravních úrazů o 20,3 % a u dětí dokonce o 29,7 %. Zřejmě nedodržování bezpečnosti práce a také pracovní stres zapříčinily nárůst v kategorii pracovních úrazů o 10,2 %. Naopak školní úrazy dětí se snížily o 3,1 %.

Sportovní úrazy se zvýšily nepatrně o 0,6 % a děti se na nich podílely 31,7 %. Nejvyšší hodnoty dlouhodobě vykazuje kategorie ostatních úrazů, kde došlo k nárůstu o 3 % (děti se na nich podílely 23,7 %).

Dalším znepokojujícím faktem je zvyšování počtu úrazů pod vlivem alkoholu a drog. Ve sledovaném roce bylo způsobeno 2 214 úrazů pod vlivem alkoholu (nárůst o 14,7 %) a 110 pod vlivem drog (nárůst o 14,6 %). Tato čísla jsou však ve skutečnosti mnohem vyšší, jelikož zkouška na alkohol či drogy bývá prováděna většinou jen v nemocnicích a ne v ambulancích soukromých lékařů. Alarmující je zejména zvyšující se počet úrazů u dětí pod vlivem alkoholu (23) a drog (20). Relativně příznivým jevem je snižující se počet polytraumat (zranění více částí těla), monotraumata tvoří 79,6 % všech úrazů.

Lůžková péče

Lůžková péče chirurgického oboru je zabezpečena v každém okrese Jihočeského kraje. Zajišťovalo ji 8 nemocnic, z nichž v každé je chirurgické oddělení. Neurochirurgické, kardiochirurgické a traumatologické oddělení je pouze v Nemocnici České Budějovice a ortopedické oddělení je v nemocnicích Č. Budějovice, J. Hradec, Písek a Tábor.

U nemocničních oddělení došlo pouze k mírnému nárůstu v personálním zabezpečení (o 5,91 lékaře a 4,36 SZP u lůžka). V počtu lůžek došlo k pohybu na chirurgických odděleních (pokles o 31 lůžek), traumatologickém oddělení (nárůst o 7 lůžek) a ortopedických odděleních (nárůst o 3 lůžka). Průměrný denní stav obsazených lůžek vzrostl u neurochirurgie (o 3,4 %), traumatologie (o 6 %) a ortopedie (o 3,8 %), naopak poklesl u chirurgie (o 3,1 %) a kardiochirurgie (o 3,6 %). Prostož lůžek se snížil u chirurgie o 0,3 dne, přesto je stále vyšší než za ČR, u neurochirurgie se snížil o 0,2 ,čímž dosáhl průměrné hodnoty ČR. Na ortopedických odděleních se prostož lůžek nezměnil a je stejný jako za ČR. Naopak k nárůstu prostože lůžek došlo na odděleních kardiochirurgie (o 1 den) a traumatologie (0,2 dne) a obě oddělení jsou nad průměrem ČR. Zároveň na posledních dvou jmenovaných odděleních došlo ke snížení využití lůžek ve dnech.

Průměrná ošetřovací doba se zvýšila u všech oborů vyjma ortopedie, kde zůstala na stejné úrovni. Pokud porovnáme krajské hodnoty s republikovými, převyšuje průměrná ošetřovací doba v kraji v oborech chirurgie a kardiochirurgie, v ostatních je pod republikovým průměrem.

Zpracovala: Hana Korbelová

ÚZIS ČR, Jihočeský krajský odbor

adresa: Žižkova 12, 370 01 České Budějovice

tel.: 387 718 383

email: holomelova@uzis.cz

http: //www.uzis.cz

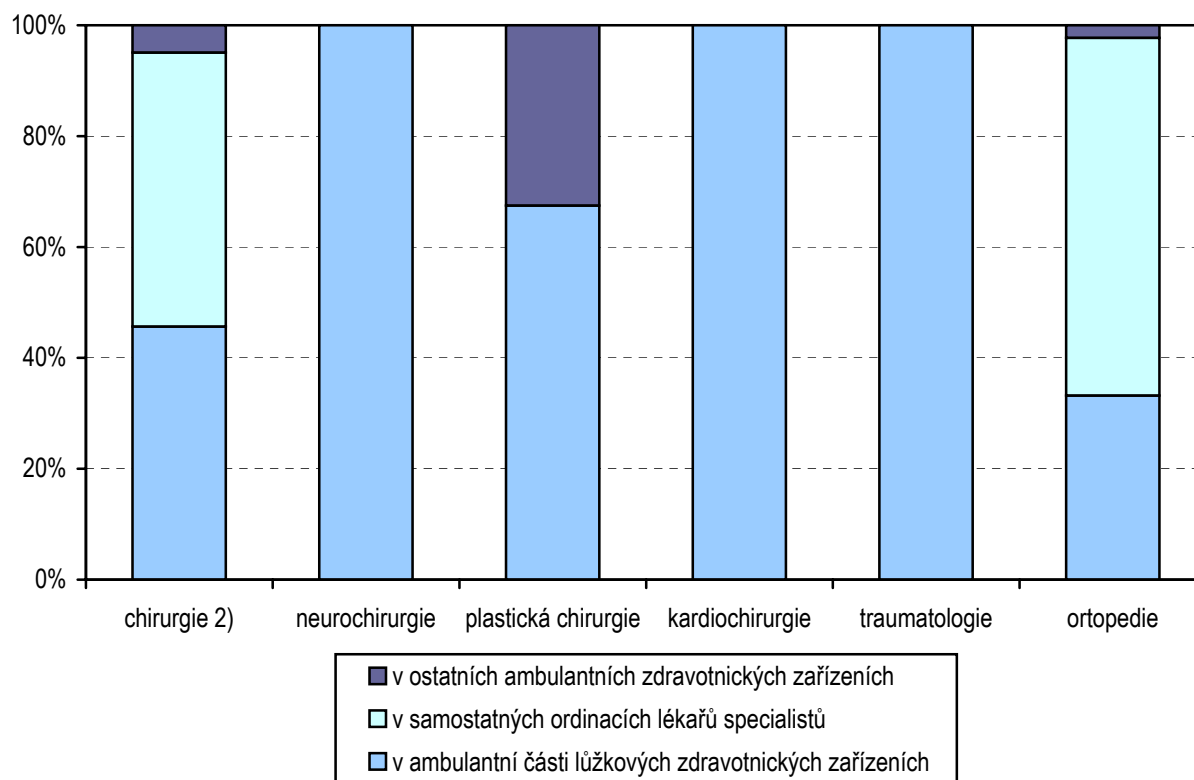
Personální zajištění v ambulantních zdravotnických zařízeních dle oborů a poskytovatelů péče

Oddělení a pracoviště zdravotnického zařízení		Počet zaměstnanců ¹⁾					Počet obyvatel na 1 lékaře
		celkem		z toho úvazky lékařů (v %)			
		lékaři	SZP	v ambulantní části lůžkových zdravotnických zařízeních	v samostatných ordinacích lékařů specialistů	v ostatních ambulantních zdravot. zařiz.	
Chirurgie ²⁾		62,19	92,95	45,6	49,4	4,9	10 058,5
Neurochirurgie		0,60	0,60	100,0	-	-	1 042 568,3
Plastická chirurgie		4,92	3,20	67,5	-	32,5	127 142,5
Kardiochirurgie		2,00	4,00	100,0	-	-	312 770,5
Traumatologie		3,70	13,20	100,0	-	-	169 065,1
Ortopedie		26,20	34,85	33,2	64,5	2,3	23 875,6
Chirurgické obory	kraj	99,61	148,80	46,9	47,8	5,3	6 279,9
	ČR	1 749,68	2 910,57	43,0	49,3	7,7	5 836,2

¹⁾ Součet úvazků (včetně smluvních)

²⁾ Vč. cévní chirurgie

Struktura počtu lékařů dle druhu zařízení chirurgické obory v roce 2003

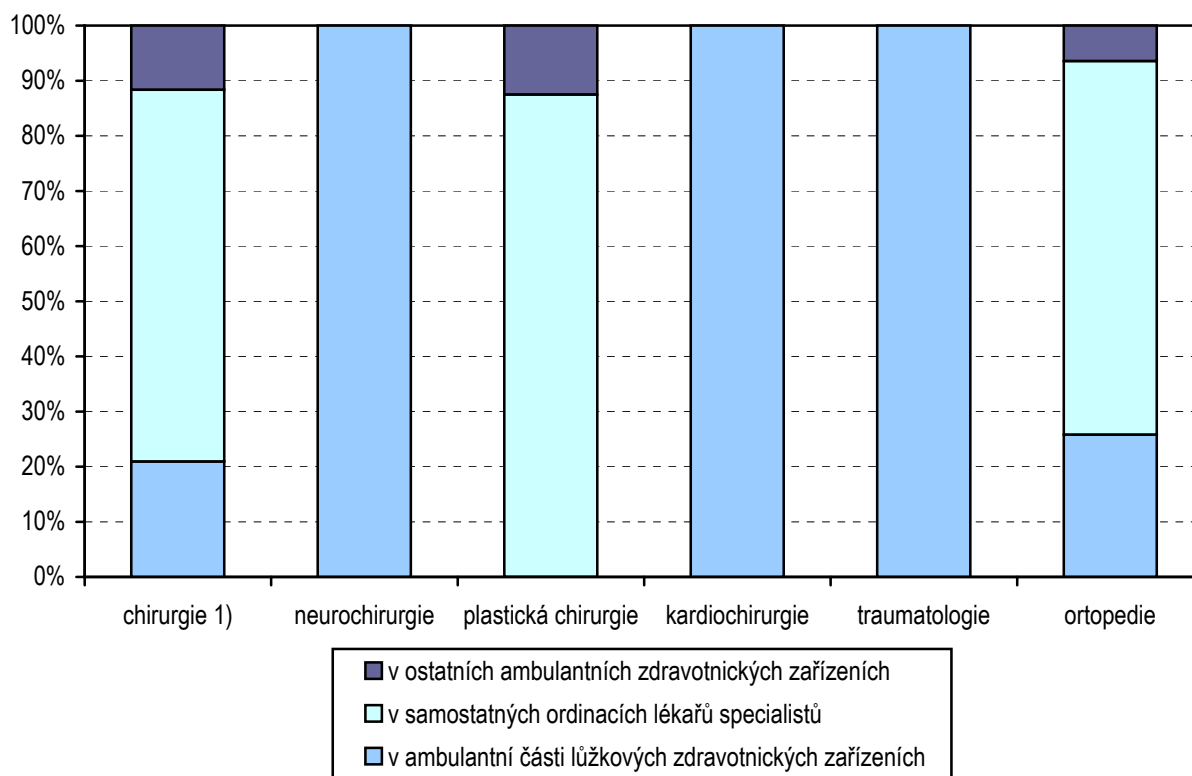

Struktura ambulantních zdravotnických zařízení dle oborů

Oddělení a pracoviště zdravotnického zařízení	Počet ZZ a pracovišť	v tom		
		v ambulantní části lůžkových zdravotnických zařízeních	v samostatných ordinacích lékařů specialistů	v ostatních ambulantních zdravot. zařiz.
Chirurgie ¹⁾	43	9	29	5
Neurochirurgie	1	1	-	-
Plastická chirurgie	8	-	7	1
Kardiochirurgie	1	1	-	-
Traumatologie	2	2	-	-
Ortopedie	31	8	21	2
Chirurgické obory v kraji	86	21	57	8

¹⁾ Vč. cévní chirurgie

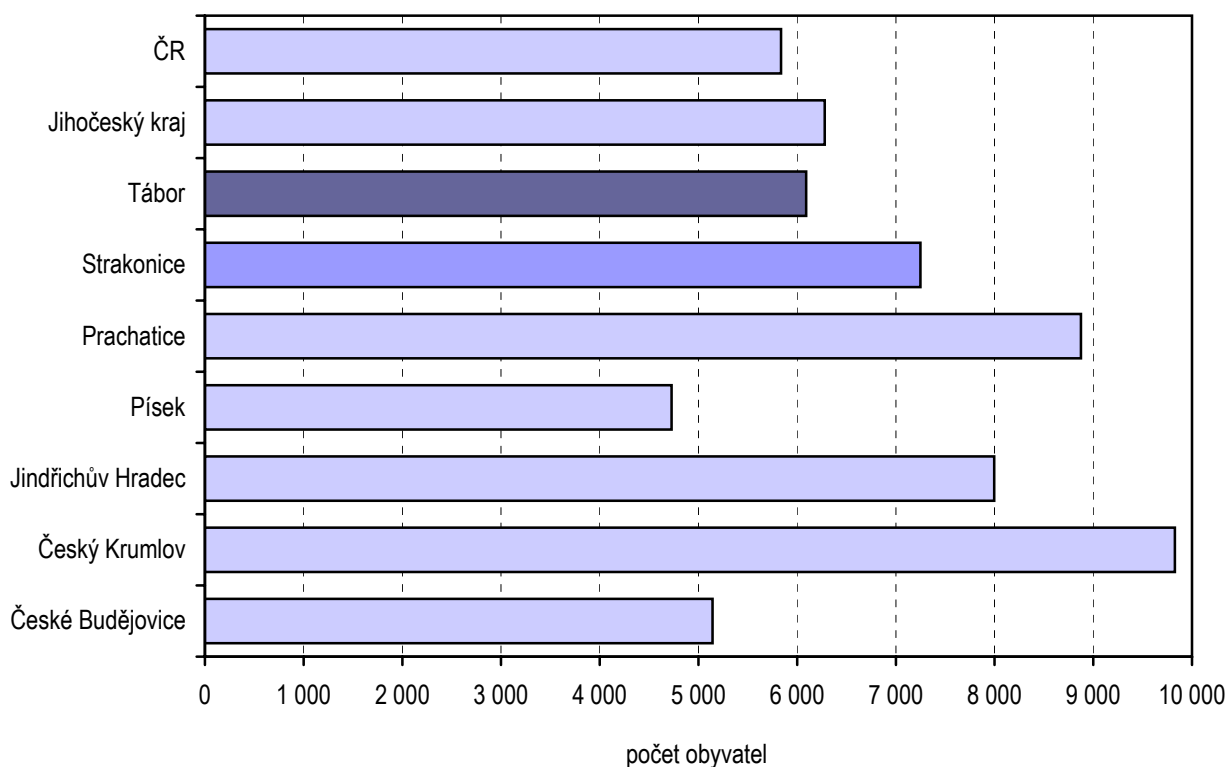
Struktura počtu oddělení (pracovišť) dle jejich druhu chirurgické obory v roce 2003

Personální zajištění a struktura ambulantních zdravotnických zařízení dle okresů

Kraj, okres	Počet			Počet obyvatel na 1 lékaře	Počet SZP na 1 lékaře	
	ZZ a pracovišť	zaměstnanců ¹⁾				
		lékaři	SZP			
České Budějovice	31	34,82	51,00	5 142,0	1,5	
Český Krumlov	5	6,10	5,90	9 826,4	1,0	
Jindřichův Hradec	15	11,60	22,10	7 996,6	1,9	
Písek	6	14,88	16,69	4 727,6	1,1	
Prachatice	6	5,80	9,10	8 875,3	1,6	
Strakonice	8	9,60	12,65	7 248,3	1,3	
Tábor	15	16,81	31,36	6 090,9	1,9	
Chirurgické obory	kraj	86	99,61	148,80	6 279,9	1,5
	ČR	1 541	1 749,68	2 910,57	5 836,2	1,7

¹⁾ Součet úvazků (včetně smluvních)

Počet obyvatel na 1 lékaře dle okresů
chirurgické obory v roce 2003

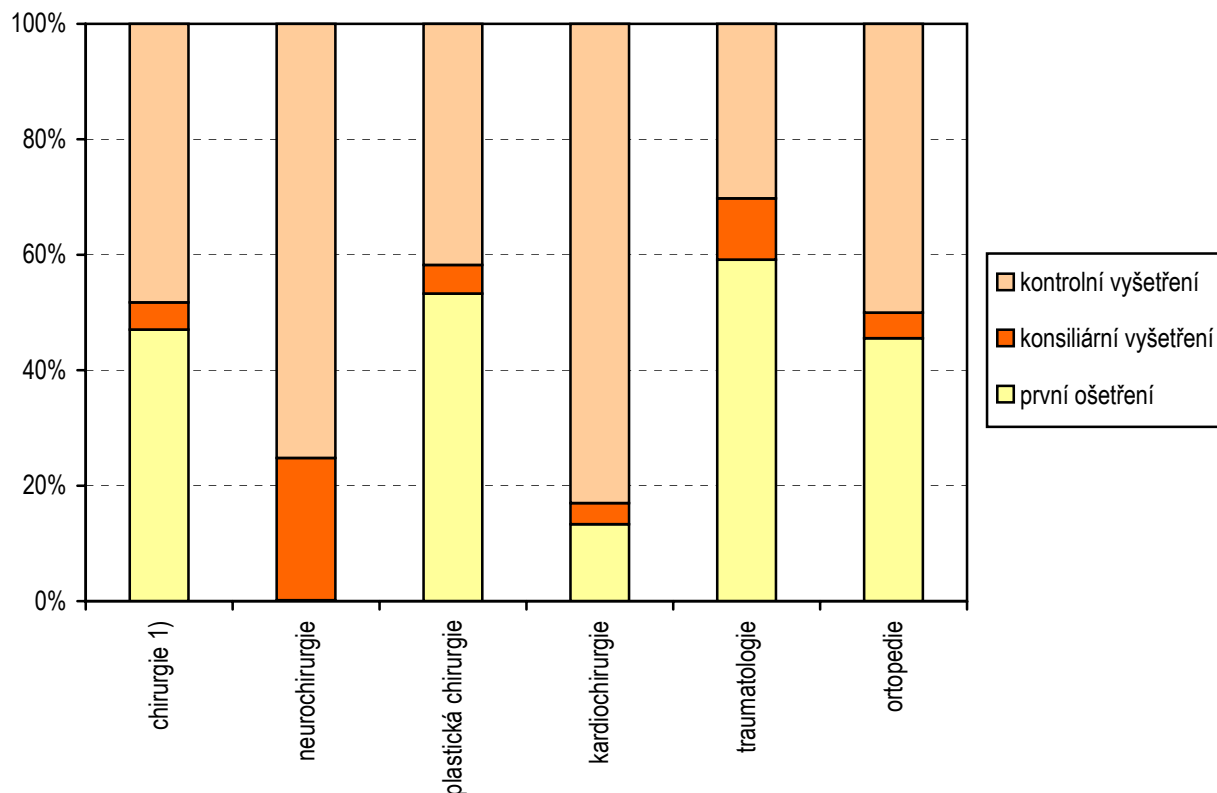
Struktura počtu ošetření (vyšetření) v ambulantní části lůžkových zdravotnických zařízení dle oborů

Oddělení a pracoviště zdravotnického zařízení		Počet ošetření (vyšetření)							
		Celkem	v tom			% podíl ambulantní části ZZ ²⁾			
			první ošetření	konsiliární vyšetření	kontrolní vyšetření	celkem	první ošetření	konsiliární vyšetření	kontrolní vyšetření
Chirurgie ¹⁾		396 435	186 387	18 675	191 373	100,0	100,0	100,0	100,0
Neurochirurgie		4 752	6	1 172	3 574	100,0	100,0	100,0	100,0
Plastická chirurgie		12 498	6 657	621	5 220	100,0	100,0	100,0	100,0
Kardiochirurgie		7 008	933	256	5 819	100,0	100,0	100,0	100,0
Traumatologie		34 400	20 347	3 651	10 402	100,0	100,0	100,0	100,0
Ortopedie		224 506	102 229	9 918	112 359	100,0	100,0	100,0	100,0
Chirurgické obory	v kraji	679 599	316 559	34 293	328 747	100,0	100,0	100,0	100,0
	ČR	12 531 435	5 066 285	614 703	6 850 447	47,8	49,1	50,9	46,6

¹⁾ Vč. cévní chirurgie

²⁾ Procento z úhrnného počtu příslušného druhu ošetření

Struktura počtu ošetření (vyšetření) v ambulantních zdravotnických zařízeních - chirurgické obory - v roce 2003

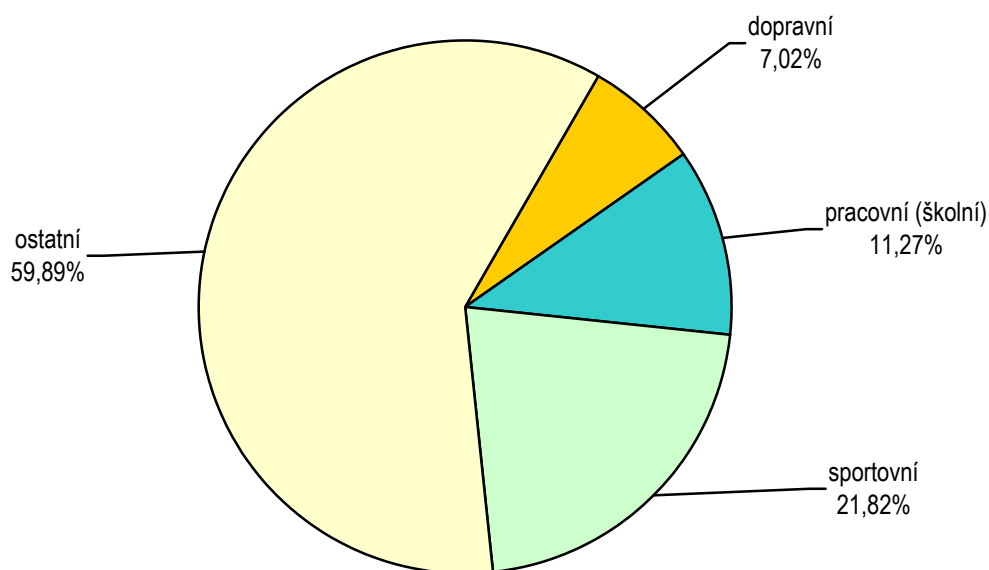

Počet ošetření (vyšetření) pro úrazy v ambulantních zdravotnických zařízeních dle oborů

Oddělení a pracoviště zdravotnického zařízení		Úrazy						
		celkem	na 10 tis. obyvatel	z toho u dětí		v tom ošetřeno (v %)		
				celkem	na 10 tis. dětí	v ambulantní části lůžkových zdravotnických zařízení	v samostat. ordinacích lékařů specialistů	v ostatních ambulantních zdravot. zařízeních
Chirurgie ¹⁾		80 645	1 290,41	21 277	2 162,19	50,0	47,0	3,0
Neurochirurgie		-	-	-	-	-	-	-
Plastická chirurgie		389	6,22	34	3,46	-	100,0	-
Kardiochirurgie		-	-	-	-	-	-	-
Traumatologie		19 795	316,74	5 680	577,21	100,0	-	-
Ortopedie		26 947	431,18	6 829	693,97	74,4	24,8	0,7
Chirurgické obory	v kraji	127 776	2 044,55	33 820	3 436,82	62,7	35,2	2,0
	ČR	1 806 886	1 771,17	454 098	2 890,04	62,0	32,5	5,5

¹⁾ Vč. cévní chirurgie

Struktura ambulantně ošetřených úrazů v roce 2003

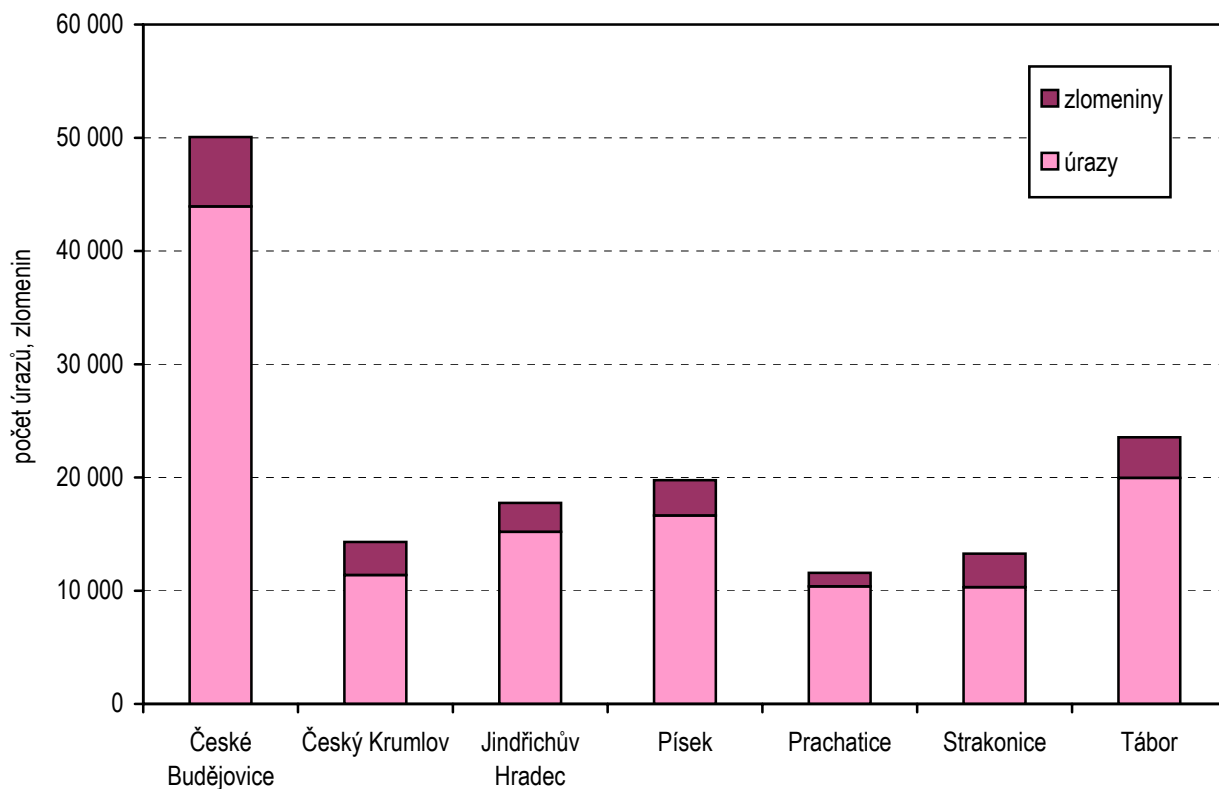

Počet ošetření (vyšetření) pro zlomeniny v ambulantních zdravotnických zařízeních dle oborů

Oddělení a pracoviště zdravotnického zařízení		Zlomeniny						
		celkem	na 10 tis. obyvatel	z toho u dětí		v tom ošetřeno (v %)		
				celkem	na 10 tis. dětí	v ambulantní části lůžkových zdravotnických zařízení	v samostat. ordinacích lékařů specialistů	v ostatních ambulantních zdravot. zařiz.
Chirurgie ¹⁾		16 302	260,85	5 534	562,37	44,8	53,3	1,9
Neurochirurgie		-	-	-	-	-	-	-
Plastická chirurgie		82	1,31	21	2,13	-	100,0	-
Kardiochirurgie		-	-	-	-	-	-	-
Traumatologie		1 328	21,25	806	81,91	100,0	-	-
Ortopedie		4 771	76,34	1 241	126,11	82,3	16,9	0,8
Chirurgické obory	v kraji	22 483	359,75	7 602	772,52	55,9	42,6	1,6
	ČR	468 441	459,18	116 517	741,56	64,7	30,4	4,9

¹⁾ Vč. cévní chirurgie

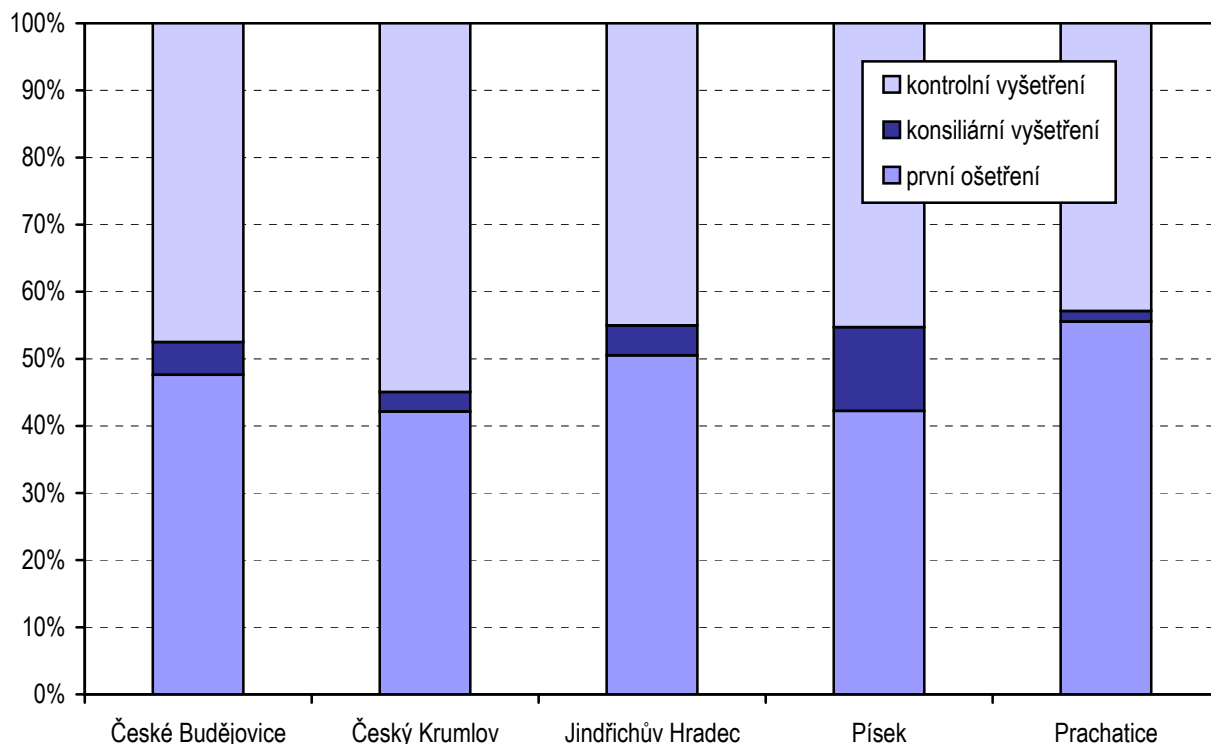
Úrazy (z toho zlomeniny) dle okresů v roce 2003

Počet ošetření (vyšetření) v ambulantních zdravotnických zařízeních dle okresů

Kraj, okres	Počet ošetření (vyšetření)						
	Celkem	v tom			na 1 lékaře	na 10 000 obyvatel	
		první ošetření	konsiliární vyšetření	kontrolní vyšetření			
České Budějovice	215 727	102 726	10 525	102 476	6 195,5	12 078,7	
Český Krumlov	45 219	19 055	1 314	24 850	7 413,0	7 562,2	
Jindřichův Hradec	83 556	42 209	3 718	37 629	7 203,1	9 003,7	
Písek	89 136	37 645	11 117	40 374	5 990,3	12 680,8	
Prachatice	41 675	23 148	659	17 868	7 185,3	8 098,2	
Strakonice	67 919	32 624	2 881	32 414	7 074,9	9 662,4	
Tábor	136 367	59 152	4 079	73 136	8 112,3	26 498,6	
Chirurgické obory	v kraji	679 599	316 559	34 293	328 747	6 822,6	10 874,3
	ČR	12 531 435	5 066 285	614 703	6 850 447	7 162,1	12 283,7

Struktura počtu ošetření (vyšetření) v ambulantních zdravotnických zařízeních dle okresů v roce 2003

Využívání lůžkového fondu a zatížení zdravotnického pracovníka na chirurgických odděleních nemocnic v kraji

Ukazatel	Chirurgie	Neuro- chirurgie	Plastická chirurgie	Kardio- chirurgie	Traumato- logie	Ortopedie
	Kraj					
Počet oddělení	8	1	-	1	1	4
<i>Počet pracovníků</i>						
lékaři	74,54	6,40	^	13,00	12,89	23,61
střední zdravotničtí pracovníci celkem	307,27	21,40	^	100,00	66,00	98,00
střední zdravotničtí pracovníci u lůžka	278,45	18,40	^	79,00	42,00	88,00
nižší a pomocní zdravotničtí pracovníci u lůžka	87,65	4,00	^	13,00	22,00	33,23
Průměrný počet lůžek	578,50	26,00	^	43,00	79,00	153,00
<i>Průměrný denní stav obsazených lůžek</i>						
celkem	444,0	21,5	^	26,5	58,0	118,7
na 1 lékaře	6,0	3,4	^	2,0	4,5	5,0
na 1 SZP u lůžka	1,6	1,2	^	0,3	1,4	1,3
Počet lékařů na 100 lůžek	12,90	24,62	^	30,23	16,32	15,43
Počet SZP na 100 lůžek	53,16	82,31	^	232,56	83,54	64,05
Počet hospitalizovaných	20 643	1 376	^	926	4 072	6 282
Nemocniční letalita	20,2	0,7	^	47,4	4,4	4,4
Využití lůžek ve dnech	280,1	301,5	^	225,0	267,8	283,3
Průměrná ošetrovací doba	7,9	5,7	^	10,5	5,2	6,9
Prostoj lůžek ¹⁾	2,1	1,2	^	5,7	1,8	1,8

¹⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Využívání lůžkového fondu a zatížení zdravotnického pracovníka na chirurgických odděleních nemocnic v ČR

Ukazatel	Chirurgie ¹⁾	Neuro- chirurgie	Plastická chirurgie, léčba popálenin	Kardio- chirurgie	Traumato- logie	Ortopedie
	ČR					
Počet oddělení	163	18	13	12	11	67
<i>Počet zaměstnanců</i>						
lékaři	1 443,58	143,16	81,21	220,14	108,60	421,46
střední zdravotničtí pracovníci celkem	6 152,95	639,69	309,95	987,19	427,36	1 464,09
střední zdravotničtí pracovníci u lůžka	5 267,10	582,19	280,93	860,93	357,63	1 266,94
nižší a pomocní zdravotničtí pracovníci u lůžka	1 410,77	129,64	68,00	147,76	113,00	367,62
Průměrný počet lůžek	10 242,79	680,00	457,50	570,48	653,00	2 772,28
<i>Průměrný denní stav obsazených lůžek</i>						
celkem	7 562,7	538,3	314,0	411,5	509,5	2 081,6
na 1 lékaře	5,2	3,8	3,9	1,9	4,7	4,9
na 1 SZP u lůžka	1,4	0,9	1,1	0,5	1,4	1,6
Počet lékařů na 100 lůžek	14,20	21,15	17,69	36,87	16,63	15,31
Počet SZP na 100 lůžek	60,53	94,49	67,53	165,36	65,45	53,18
Počet hospitalizovaných	416 240	25 774	16 302	17 199	27 082	105 380
Nemocniční letalita	.	14,7	.	21,1	6,2	2,4
Využití lůžek ve dnech	269,5	288,9	250,5	263,3	284,8	274,1
Průměrná ošetrovací doba	6,6	7,6	7,0	8,7	6,9	7,2
Prostoj lůžek ²⁾	1,9	1,2	2,3	2,4	1,5	1,8

¹⁾ Vč. dětské, hrudní a cévní chirurgie

²⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu